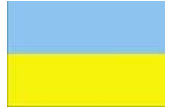

Програма підтримки галузевої політики «Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом»

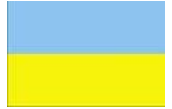

Реформування системи технічного регулювання в Україні: Стан та перспективи з точки зору СОТ та європейської інтеграції

Дмитро Луценко

Експерт з питань технічного регулювання

dmytro_l@yahoo.com

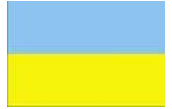

Місце України у провідних економічних рейтингах:

- Легкість ведення бізнесу 2016 (Всесвітній банк) – 83 із 189
- Індекс економічної свободи 2015 (Фонд «Спадщина») – 162 із 178 (категорія пригнічених економік)
- Індекс глобальної конкурентоспроможності 2015-16 (Світовий економічний форум) – 79 із 138
- Глобальний інноваційний індекс 2015 – 64 із 142
- Глобальний інноваційний коефіцієнт 2015 (рейтинг Блумберга) – 33 із 50

Програма підтримки галузевої політики «Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом»

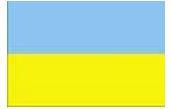
Стан справ з регулюванням в Україні

Характеризується збереженням радянських практик керування галузями, що має наслідком:

- існування у підпорядкуванні міністерств і відомств зацікавлених у збереженні нинішньої ситуації підприємств, установ і організацій, часто з притаманними їм конфліктами інтересів;
- поширення на один вид продукції різних видів регулювання (регуляторних режимів): технічного регулювання (технічні регламенти і стандарти), санітарного регулювання (СанПіНи), охорони праці (НПАОПи і ДНАОПи), ветеринарного і фітосанітарного регулювання для харчової продукції тощо, вимоги яких часто суперечать одне одному;
- надмірне переважання досить затратного попереджувального (до-ринкового) контролю у вигляді державних реєстрацій, експертиз, сертифікацій, висновків тощо, а також зосередженість на паперовому контролі при здійсненні державного контролю (нагляду) («паперова ментальність»);
- нечіткість визначення компетенції контрольно-наглядових органів, звідки дублювання об'єктів контролю (нагляду), брак відповідальності та неможливість оцінити ефективність здійснення державного контролю (нагляду)

Програма підтримки галузевої політики «Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом»

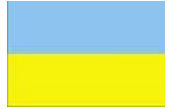

Зрушення в Україні, що стали наслідком виконання зобов'язань в рамках Угод СОТ про ТБТ та СФСЗ та адаптації до законодавства і практик ЄС

- Ще у 2003 р. прийнято та введено в дію Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»
- У 2009 р. скасовано обов'язкову сертифікацію більшості видів харчової продукції
- У 2010-2011 р.р. запроваджено ринковий нагляд щодо нехарчової продукції з розмежуванням компетенції між контрольно-наглядовими органами
- У 2010-2011 р.р. запроваджено режим загальної безпечності продукції у разі відсутності обов'язкових вимог
- У 2012-2013 р.р. скасовано реєстрацію декларацій про відповідність
- У 2011-2015 р.р. прийнято нове законодавство у сферах стандартизації, метрології, технічних регламентів і оцінки відповідності та акредитації органів з оцінки відповідності
- У 2012-2015 р.р. прийнято низку технічних регламентів, що майже повністю відповідають відповідним директивам ЄС

Програма підтримки галузевої політики «Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом»

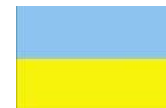

Основні завдання, що залишаються на порядку денному

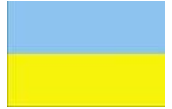
- Подальше прийняття технічних регламентів для нехарчової продукції, що відповідатимуть відповідним директивам і регламентам ЄС
- Прийняття в Україні важливих з регуляторної точки зору національних стандартів, що є ідентичними до відповідних міжнародних і європейських стандартів
- Остаточний перехід від обов'язкової сертифікації до оцінки відповідності
- Запровадження добровільності стандартів
- Повномасштабне реформування системи метрології
- Удосконалення законодавства у сфері безпечності харчової продукції та лікарських засобів
- Створення в Україні законодавства у сфері безпечності хімічних речовин на основі законодавства ЄС
- Повномасштабне реформування сфери санітарно-епідеміологічного благополуччя населення, пожежної безпеки та охорони праці з метою усунення надмірного попереджувального контролю, дублювання та суперечностей, конкретизації сфер відповідальності відповідних державних органів
- Зміцнення технологічних можливостей та компетентності лабораторій
- Посилення компетентності персоналу контрольних-наглядових органів
- Підвищення обізнаності бізнесу

Програма підтримки галузевої політики «Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом»

Із зняттям тарифних бар'єрів з боку ЄС доступ української продукції на європейський ринок залишається ускладненим через наявність технічних (нетарифних) бар'єрів

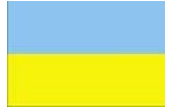

Угода про оцінку відповідності та прийнятність промислової продукції (АСАА) – інструмент усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та ЄС

- Укладення АСАА передбачене статтею 57 Угоди про асоціацію
- Види продукції та графік підготовки до укладення АСАА з ЄС наведені у Додатку III до Угоди про асоціацію
- Угода АСАА передбачатиме, що торгівля товарами між Україною та ЄС в охоплених цією Угодою секторах буде здійснюватися на тих самих умовах, що застосовуються в торгівлі товарами між країнами-членами ЄС

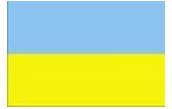
Програма підтримки галузевої політики «Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом»

Що означає АСАА

- Вимоги українських технічних регламентів до продукції та пов'язаних процесів є ідентичними вимогам відповідних директив ЄС
- Стандарти, що надають презумпцію відповідності вимогам технічних регламентів, та їхні переліки є ідентичними відповідним європейським гармонізованим стандартам та їх перелікам
- Скасовані всі дублюючі вимоги СанПіНів, НПАОПів тощо
- Вимоги до призначених органів є ідентичними вимогам до нотифікованих органів в ЄС
- Результати робіт з оцінки відповідності українських органів визнаватимуться в ЄС, Швейцарії, Норвегії, Ісландії, Туреччині та потенційно в США, Канаді, Японії, Австралії, Новій Зеландії
- Українські виробники отримають право нанесення європейського знака відповідності CE

Застосування технічних регламентів та стандартів до та після набрання чинності Угодою АСАА

До

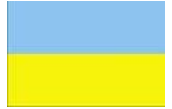
- 1) Технічні регламенти, стандарти та оцінка відповідності – так, як передбачено відповідним технічним регламентом;
- 2) Взаємного визнання з ЄС не існує;
- 3) Маркування національним знаком відповідності

Після

- 1) Технічні регламенти, стандарти та оцінка відповідності – ідентичні з європейськими;
- 2) Існує взаємне визнання з ЄС;
- 3) Маркування європейським знаком відповідності CE

Програма підтримки галузевої політики «Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом»

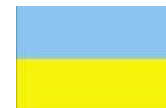

Основні ризики при впровадженні європейського законодавства та підходів в Україні

- Відсутність ефективного механізму координації на найвищому рівні, принаймні на рівні віце-прем'єра, і пов'язаний з цим брак політичної уваги до важливих деталей
- Обтяжливий процес розроблення та погодження проектів нормативно-правових актів
- Консервативність мислення державних службовців, особливо юристів
- Низький рівень розуміння конкретних актів законодавства ЄС та закріплених у них підходів і практик, прагнення відтворювати існуючі практики при прийнятті документів ЄС в якості національних
- Відсутність належної кадрової політики
- Низький рівень мотивації та гнучкості державних службовців, відповідальних за впровадження законодавства ЄС в Україні
- Відсутність ефективної системи відслідковування змін у законодавстві ЄС
- Низький рівень володіння мовами ЄС та низька якість перекладу актів законодавства ЄС
- Незадовільна якість управління коштами державного бюджету, у т.ч. переданими в рамках програм бюджетної підтримки ЄС
- Орієнтація на корупційні практики та ігнорування закріплених у законодавстві вимог
- Недостатня обізнаність з боку бізнесу

Програма підтримки галузевої політики «Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом»

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!